

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МИРОГОЩАНСЬКИЙ АГРАРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В.о. директора Мирогощанського
аграрного фахового коледжу**

Ірина ДУХНИЧ

2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
дипломне проєктування в
Мирогощанському аграрному фаховому
коледжі

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Мирогощанського аграрного
фахового коледжу

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Введено в дію наказом №116 від 01 вересня 2022 р.

МИРОГОЩА 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дипломне проектування є заключним етапом підготовки фахового молодшого бакалавра. Його метою є систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань здобувачів фахової передвищої освіти та розвиток їх практичних навичок у вирішенні конкретних завдань виробництва.

Дипломний проєкт - це випускна самостійна робота здобувача фахової передвищої освіти, на підставі якої Екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння йому освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. Він повинен бути виконаний на рівні вимог сучасної науки, техніки та передового досвіду, розробляється за даними реального об'єкта, містити в собі вирішення актуальних завдань. Прийняті у дипломному проєкті рішення повинні базуватись, перш за все, на максимальному використанні вже існуючих, перевірених практикою наукових і технічних рішень проблем, їх економічному аналізі, оцінці умов застосування та можливості вдосконалення і модернізації. Під час дипломного проектування бажано, щоб здобувач фахової передвищої освіти показав навички розробки, виготовлення та налагодження пристроїв, стендів, приладів тощо. Великою перевагою проектування є виготовлення здобувачами фахової передвищої освіти діючих моделей, місць для проведення лабораторних робіт, проведення наукових досліджень, а також оригінальні конструктивні і технологічні розробки по окремих частинах проєкту. Розроблений і виготовлений здобувачем фахової передвищої освіти проєкт представляється Екзаменаційній комісії під час його захисту.

Основною метою дипломного проектування:

- ✓ систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки «фахового молодшого бакалавра» та їх практичне використання під час вирішення конкретних виробничих питань у певній галузі професійної діяльності;

- ✓ набуття вмінь з формулювання технологічних задач і вибору методів їх вирішення та реалізації в конкретних сучасних виробничих умовах;

- ✓ набуття вмінь самостійного техніко-економічного аналізу, обґрунтування технологічних розробок та їх технічних рішень;

- ✓ розвиток навичок самостійної роботи, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання задач, які передбачені завданням на дипломне проектування;

- ✓ визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-професійної програми, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах сучасного виробництва.

Основними завданнями у виконанні дипломного проєкту є:

- ✓ закріплення професійних умінь і навичок щодо вирішення завдань, максимально наближених до умов виробництва;

- ✓ набуття умінь аналізувати та систематизувати літературу з питань, що вивчалися;

✓ інтегрування професійних знань, умінь і навичок з різних освітніх компонентів в єдине ціле для вирішення поставленого професійного завдання та прийняття рішення;

✓ оволодіння сучасними методиками розрахунку і аналізу отриманих результатів за допомогою комп'ютерних технологій;

✓ вибір шляхів реалізації розробок у конкретних виробничих умовах.

Основні вимоги до дипломного проєкту:

✓ відповідність сучасним умовам господарювання;

✓ чіткість структури та логічність викладення матеріалів;

✓ узагальненість результатів та обґрунтованість пропонуваніх практичних рекомендацій виробництву.

Дипломний проєкт повинен бути виконаний українською мовою.

У дипломному проєкті не повинно бути переписаних з підручника положень і формулювань, а допускається лише посилання на них.

За прийняті у дипломному проєкті рішення та достовірність даних відповідає здобувач фахової передвищої освіти - автор дипломного проєкту та його керівник.

Виконуючи дипломний проєкт (роботу), здобувач фахової передвищої освіти поглиблює знання з фундаментальних і фахових освітніх компонентів, узагальнює і оформляє одержані результати із тем проєктування, набуває вміння вести науковий пошук, вміння користуватися інноваційними технологіями.

Виконання здобувачами фахової передвищої освіти дипломних проєктів забезпечує:

✓ розширення і поглиблення в процесі навчання складову самостійної роботи;

✓ створення умови навчання за індивідуальною варіативною складовою освітньо-професійної програми;

✓ поєднання теоретичної підготовки з виробничою практикою;

✓ удосконалення дослідницького спрямування навчання;

✓ озброєння здобувача фахової передвищої освіти методикою здійснення навчання протягом життя.

Процес дипломного проєктування складається з таких етапів:

✓ підготовчого, який починається з вибору здобувачем фахової передвищої освіти теми та отримання індивідуального завдання від керівника дипломного проєкту щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за темою дипломного проєкту, включає освоєння програми переддипломної практики і завершується складанням та захистом звіту про її проходження;

✓ основного, який починається одразу після захисту звіту про практику й завершується орієнтовно за тиждень до захисту дипломного проєкту на засіданні екзаменаційної комісії (далі – ЕК). На цьому етапі проєкт повинен бути повністю виконаний, перевірений керівником, консультантами;

✓ заключного, який включає отримання відгуку керівника та рецензії на дипломний проєкт, візи завідувача відділенням про допуск до захисту,

проведення (за необхідності) попереднього захисту, подання дипломного проекту до ЕК.

2. ОБЛІК ГОДИН, ЯКІ ВІДВОДЯТЬСЯ ДЛЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

Розрахунок і облік навчальної роботи викладачів, які ведуть дипломне проектування, проводиться відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021 та змін до наказу № 472 від 24.05.2022 р.

Норма часу для розрахунку і обліку навчальної роботи викладачів закладів фахової передвищої освіти

Назва виду навчальної роботи	Норма часу (у астрономічних годинах, якщо не зазначено інше), год	Примітка
1	2	3
20. Керівництво, консультування, рецензування та проведення захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) для здобуття освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»	до 20 годин на одного здобувача фахової передвищої освіти, у тому числі: по 0,50 години кожному з членів екзаменаційної комісії, до 16 год – керівнику і консультантам; до 2 годин рецензенту; до 1 години представнику бази переддипломної практики	Кількість членів комісії - не більше трьох осіб, включаючи голову (у випадку включення до складу комісії представників бази переддипломної практики кількість членів комісії може бути збільшена до чотирьох осіб). За одним керівником закріплюється до восьми кваліфікаційних робіт (дипломних проєктів)

3. ФУНКЦІ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

У коледжі загальне керівництво організацією дипломного проектування здійснює директор згідно із Законами "Про освіту" та "Про фахову передвищу освіту", постановами Кабінету Міністрів України та нормативними документами Міністерства освіти і науки України. Він ставить завдання щодо забезпечення якості дипломного проектування, видає накази, які регламентують організацію роботи щодо дипломного проектування, здійснює контроль за їх виконанням, організує регулярне обговорення стану дипломного проектування

та результатів атестації здобувачів фахової передвищої освіти на засіданні педагогічної ради коледжу.

На відділенні за організацію та якість дипломного проектування відповідає завідувач відділення, який здійснює керівництво й контроль з питань дипломного проектування. Для забезпечення роботи Екзаменаційної комісії, яка працюватиме на відділенні, призначається секретар.

Для керівництва дипломними проектами призначаються викладачі спеціальних дисциплін.

Заступник директора з навчальної роботи:

- ✓ готує накази: про склад ЕК із захисту ДП, про оплату праці зовнішніх голів і членів ЕК згідно з чинними нормами та законодавством;
- ✓ контролює за наказом директора організацію дипломного проектування, а також виконання графіків роботи ЕК;
- ✓ спільно з завідувачами відділення, методистами систематизує і надає інформацію щодо стану дипломного проектування та результатів захисту ДП для обговорення на методичній та педагогічній радах коледжу.

Заступник директора з навчально-виробничої роботи:

- ✓ проводить роботу з визначення баз (місць) переддипломної практики та укладання угод на її проведення;
- ✓ забезпечує підготовку і подання на затвердження директору наказу про закріплення здобувачів фахової передвищої освіти за місцями проведення переддипломної практики;
- ✓ організує працевлаштування випускників.

Завідувач відділення:

- ✓ готує та подає на затвердження директору накази:
 - про призначення керівників та закріплення за здобувачами фахової передвищої освіти тем дипломних проєктів (не пізніше, ніж за два тижні до початку проходження переддипломної практики);
 - про відрахування здобувачів фахової передвищої освіти, які не склали залік з переддипломної практики;
 - про заміну керівників дипломних проєктів (за необхідності);
 - про недопущення здобувачів фахової передвищої освіти до захисту дипломних проєктів;
 - про відрахування здобувачів фахової передвищої освіти, які не захистили дипломні проєкти;
 - про допуск осіб до повторного захисту здобувачів фахової передвищої освіти, які з поважних причин не змогли пройти його у встановлений термін.
- ✓ забезпечує необхідною документацією за встановленими формами (титульні листи пояснювальних записок, бланки завдань на ДП, направлення на рецензію);
- ✓ здійснює контроль за організацією дипломного проектування, надає пропозиції до навчальної частини коледжу щодо голів ЕК;

- ✓ складає розклад роботи ЕК (за місяць до початку роботи), узгоджує його з головою ЕК;
- ✓ надає до ЕК зведені відомості про виконання здобувачами фахової передвищої освіти всіх вимог навчального плану і одержання ними оцінок з теоретичних дисциплін, курсових проєктів (робіт) та практик;
- ✓ контролює хід дипломного проєктування, а також роботу членів ЕК;
- ✓ складає розклад консультацій керівників і консультантів ДП та графіки проміжного контролю, проводить (у разі необхідності) попередній захист ДП;
- ✓ готує приміщення для роботи Екзаменаційної комісії, необхідну документацію та технічні засоби для захисту ДП.

Навчальна частина разом із завідувачем відділення готує документацію:

- ✓ на отримання здобувачами фахової передвищої освіти дипломів;
- ✓ у зазначений термін подає заявку на отримання дипломів у відповідні структури;
- ✓ отримує дипломи і бланки додатків до дипломів;
- ✓ розподіляє їх у встановленому порядку;
- ✓ здійснює облік видачі дипломів і додатків до них, зокрема й зіпсованих, та звітує про їх використання перед керівництвом коледжу та відповідними органами.

Циклова комісія випускових дисциплін:

- ✓ спільно з навчальною частиною здійснює контроль за ходом дипломного проєктування;
- ✓ аналізує результати та якість дипломного проєктування і розробляє пропозиції та заходи, спрямовані на підвищення якості освіти випускників, та спільно з керівниками дипломного проєктування впроваджує їх у практику;
- ✓ спільно з навчальною частиною та завідувачем відділення готує необхідну інформацію для обговорення питань дипломного проєктування на методичній та педагогічній радах;
- ✓ розробляє методичні рекомендації (вказівки) з дипломного проєктування, які визначають вимоги до змісту, обсягу, оформлення дипломного проєкту, порядку контролю за їх виконанням, підготовки до захисту з урахуванням специфіки спеціальності;
- ✓ розробляє теми дипломних проєктів, заздалегідь ознайомлює із ними здобувачів фахової передвищої освіти до початку переддипломної практики, закріплює за ними теми ДП;
- ✓ забезпечує здобувачів фахової передвищої освіти необхідними методичними матеріалами, довідковою літературою, комп'ютерною технікою, а також місця в лабораторіях для проведення експериментів за темами ДП;
- ✓ регулярно сприяє обговоренню на своїх засіданнях питань щодо організації та ходу дипломного проєктування (не менш ніж два рази за період дипломного проєктування);

✓ бере участь у складанні звітів про роботу ЕК, на вимогу голови ЕК надає необхідну інформацію з організації навчального процесу, його кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, заходів щодо підвищення якості освіти випускників та освітньої діяльності циклової комісії (далі ЦК);

✓ обговорює на своїх засіданнях підсумки роботи ЕК, розробляє і впроваджує заходи щодо покращання організації дипломного проектування та підвищення якості ДП;

✓ рекомендує кращі дипломні проекти на конкурси.

4. ОBOB'ЯЗКИ КЕРІВНИКІВ, КОНСУЛЬТАНТІВ, РЕЦЕНЗЕНТІВДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ ТА СТУДЕНТІВ- ДИПЛОМНИКІВ

Керівник дипломного проекту:

✓ готує та видає здобувачу фахової передвищої освіти завдання на дипломне проектування за рекомендаціями та у визначені строки;

✓ видає рекомендації дипломнику щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань за темою дипломного проекту;

✓ складає план-графік виконання дипломного проекту, затверджує та контролює реалізацію його виконання. У разі суттєвих недоліків, які можуть призвести до порушення встановлених термінів надання дипломного проекту до Екзаменаційної комісії, інформує завідувача відділення для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення до захисту дипломного проекту;

✓ здійснює загальне керівництво дипломним проектуванням і несе відповідальність за наявність у проєкті помилок системного характеру. У разі невиконання дипломником його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;

✓ контролює час, відведений на керівництво дипломним проектом, використовує для систематичних (не менше два рази на тиждень) консультацій, на яких дипломник інформує про стан виконання дипломного проекту, обговорюються можливі варіанти рішень, конкретизуються окремі пункти завдання та консультацій дипломника з усіх питань, крім тих, що відносяться до компетенції консультантів з окремих розділів дипломного проекту і перевірки виконаної роботи (частинами або в цілому);

✓ готує відгук з характеристикою діяльності здобувача фахової передвищої освіти під час виконання ДП і несе відповідальність за його об'єктивність. Відгук складається у встановленій формі із зазначенням головної мети дипломного проекту; відповідності виконаного ДП завданню; самостійності під час виконання ДП; рівня підготовленості дипломника до прийняття сучасних рішень; умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати правильні рішення, застосовувати сучасні технології; загальної оцінки виконаного ДП, відповідності якості підготовки дипломника вимогам

освітньо-пофесійної програми і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації; інші питання, які характеризують професійні якості дипломника;

- ✓ готує дипломника до захисту ДП, організує попередній захист;
- ✓ присутній на засіданні ЕК під час захисту ДП, керівником якого він є;
- ✓ здійснює перевірку в дипломних проєктах дотримання норм і вимог, установлених у стандартній і другій нормативно-технічній документації, правильності оформлення пояснювальної записки;
- ✓ здійснює перевірку в розроблених об'єктах дипломного проєктування високого рівня стандартизації, уніфікації і типізації обладнання на основі типових проєктів і проєктних рішень;
- ✓ установлює відповідності дипломного проєкту до індивідуального завдання на дипломне проєктування;
- ✓ здійснює перевірку зовнішнього вигляду проєктної документації на охайність;
- ✓ інформує дипломників про виявлені помилки:
 - контролює відповідність позначень конструкторських документів;
 - контролює комплектність документації;
 - контролює правильність виконання основних надписів;
 - контролює правильність застосованих скорочених слів;
 - контролює наявність і правильність посилань на стандарти;
 - контролює правильність оформлення таблиць, схем, ілюстрацій, додатків;
 - контролює відповідність одиниць вимірювання;
 - контролює відповідність стандартів до текстових конструкторських документів, показників і розрахункових величин нормативним даним;
 - відповідність виконання креслень вимогам стандарту на форматі, масштаби, зображення (види, розміри, перерізи) конструкторських документів.

Консультант дипломного проєкту:

- ✓ складає графік консультацій із зазначенням часу і місця їх проведення, погоджує його із завідувачем відділення та доводить до відома дипломника;
- ✓ ставить, у межах його компетенції, завдання перед дипломником, домагаючись чіткого розуміння шляхів їх вирішення;
- ✓ рекомендує методи вирішення питань, залишаючи за дипломником право приймати остаточне рішення;
- ✓ інформує керівника дипломного проєкту про стан виконання розділу, наполегливість та самостійність роботи дипломника, його ставлення до виконання рекомендацій та врахування зауважень консультанта;
- ✓ своєчасно перевіряє розділ і, за відсутності зауважень, підписує в завданні пояснювальної записки та відповідний графічний (ілюстративний) матеріал на підставі чинних норм Міністерства освіти і науки України.

Рецензент дипломного проекту:

✓ на підставі направлення за підписом завідувача відділення отримує від дипломника проект для рецензування;

✓ ознайомлюється зі змістом пояснювальної записки та графічним матеріалом дипломного проекту, звертає увагу на науково-технічний рівень розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів, готує рецензію у письмовому або друкованому вигляді на стандартному бланку. Рецензія складається у довільній формі із зазначенням відповідності дипломного проекту затвердженій темі та завданню; актуальності теми; реальності дипломного проекту (його виконання на замовлення підприємств, організацій тощо); глибини техніко-економічного обґрунтування прийнятих рішень; ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і технологічних рішень; наявності і повноти підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслень вимогам чинних стандартів; можливості впровадження результатів дипломного проекту; недоліків та оцінки дипломного проекту і можливості присвоєння дипломнику відповідної кваліфікації (формулювання згідно з чинними нормативними документами).

Здобувач фахової передвищої освіти-дипломник має право:

✓ вибирати тему дипломного проекту з числа запропонованих керівником ДП або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання про зміну теми дипломного проекту, керівника та консультантів, але не пізніше одного тижня з початку дипломного проектування. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача відділення;

✓ користуватися лабораторною та інформаційною базою коледжу;

✓ отримувати консультації керівника та консультантів проекту;

✓ самостійно вибирати варіанти вирішення завдань дипломного проектування;

✓ на попередній, первісний або повторний (у ЕК) захист дипломного проекту;

✓ звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ЕК, керівництва коледжу зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав.

Здобувач фахової передвищої освіти-дипломник зобов'язаний:

✓ своєчасно вибрати тему дипломного проекту та отримати конкретні завдання від керівника проекту на збір та опрацювання матеріалів, необхідних для дипломного проектування;

✓ під час переддипломної практики, крім виконання її програми, ознайомитися з практичною реалізацією питань організації та управління виробництвом (підприємством, фірмою тощо), охороною праці, вирішенням

- питань екології, безпеки життєдіяльності, техніко-економічних і спеціальних питань за темою дипломного проєкту;
- ✓ після складання та захисту звіту про переддипломну практику отримати у керівника завдання на дипломне проєктування за встановленою формою та затверджене заступником директора з навчальної роботи, з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань;
 - ✓ скласти та узгодити з керівником проєкту календарний план-графік виконання дипломного проєктування з урахуванням трудомісткості розділів, необхідності перевірки матеріалів керівником та консультантами, отримання відгуку керівника і рецензії та своєчасного надання повністю підготовленого і перевіреного та допущеного до захисту проєкту не менш ніж за два дні до його захисту в ЕК;
 - ✓ регулярно, не менше одного разу на тиждень, інформувати керівника про стан виконання проєкту відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
 - ✓ самостійно виконувати індивідуальний проєкт або індивідуальну частину до дипломного проєкту;
 - ✓ під час розробки питань враховувати сучасні досягнення науки і техніки, приймати оптимальні рішення;
 - ✓ під час проведення розрахунків використовувати сучасні комп'ютерні технології;
 - ✓ відповідати за якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проєктування, існуючим нормативним документам та державним стандартам;
 - ✓ дотримуватися календарного плану-графіка виконання дипломного проєкту, встановлених правил поведінки в лабораторіях і кабінетах, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника і консультантів дипломного проєкту;
 - ✓ у встановлений термін подати проєкт для перевірки керівнику та консультантам і після усунення їх зауважень повернути керівнику для отримання його відгуку;
 - ✓ отримати всі необхідні підписи на титульному листі пояснювальної записки та кресленнях, а також резолюцію завідувача відділенням про допуск до захисту;
 - ✓ особисто подати дипломний проєкт рецензенту; на його вимогу надати необхідні пояснення з питань, які розглядалися в дипломному проєкті;
 - ✓ ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження під час захисту дипломного проєкту у ЕК. Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломний проєкт після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється;
 - ✓ за рішенням навчальної частини або з власної ініціативи та за згодою керівника проєкту пройти попередній захист дипломного проєкту;
 - ✓ у строк, визначений завідувачем відділення, надати дипломний проєкт до ЕК;

✓ своєчасно прибути на захист дипломного проєкту або попередити завідувача відділенням (голову ЕК) - про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин. У разі відсутності таких документів ЕК може бути прийнято рішення про не атестацію його як такого, що не з'явився на захист ДП без поважних причин, з подальшим відрахуванням з коледжу.

5. ТЕМАТИКА, ВИДИ ТА ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ, ОБСЯГУ І ЗМІСТУ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Дипломний проєкт (ДП) - це вид кваліфікаційної роботи випускника певного освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр.

Дипломні проєкти за практичною спрямованістю можуть бути академічні (навчальні) та реальні.

Академічний навчальний дипломний проєкт передбачає вирішення здобувачем фахової передвищої освіти навчальних завдань, які потребують від нього певних знань і професійних умінь згідно з освітньо-професійної програми.

Реальний дипломний проєкт - це такий, що відповідає хоча б одній із таких умов:

✓ тема проєкту пов'язана з конкретно науково-дослідною роботою або виконана на замовлення і в інтересах зовнішніх організацій (установ, підприємств тощо), підтвердженням чого є наявність відповідно оформленого технічного завдання на дипломне проєктування;

✓ результати проєктування доведені до стану, що дозволяє використовувати їх для впровадження в науку, техніку, технології, сучасне виробництво. Підтвердженням цього є наявність або акту про впровадження результатів, підписаного членами повноважної комісії і завіреного печаткою підприємства (організації, науково-дослідної установи тощо), або запиту підприємства на передачу (на підставі акту про передачу) матеріалів дипломного проєкту.

За характером виконання дипломні проєкти є індивідуальні або комплексні.

Індивідуальний дипломний проєкт є найпоширенішим видом і передбачає самостійну роботу здобувача фахової передвищої освіти над темою дипломного проєктування під керівництвом викладача.

Комплексний дипломний проєкт виконується, коли тема дипломного проєктування за обсягом та (або) змістом потребує залучення групи здобувачів фахової передвищої освіти однієї або кількох спеціальностей. У всіх випадках вони повинні мати логічно завершені та не дубльовані за змістом частини, які виконуються за індивідуальним завданням кожним здобувачем фахової передвищої освіти, та загальну частину, що зв'язує окремі частини до єдиного проєкту і визначає його комплексність.

Теми дипломних проєктів розробляються провідними викладачами спеціальних дисциплін коледжу на підставі замовлень виробництва, результатів виробничих практик, наукових досліджень, конструкторських та технологічних

розробок, розглядаються і затверджуються на засіданнях циклових комісій. Теми ДП повинні бути актуальними, відповідати сучасному рівню науки, техніки і технологій.

Здобувач фахової передвищої освіти має право обрати тему дипломного проекту визначену цикловою комісією або запропонувати свою з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Закріплення за здобувачами фахової передвищої освіти тем дипломних проектів (з визначенням керівника) оформляється наказом директора коледжу

Керівники дипломного проектування повинні створити всі умови для своєчасного ознайомлення здобувача фахової передвищої освіти з тематикою ДП, надати необхідну допомогу у виборі теми, яка відповідає інтересам та можливостям кожного з них. Вибір теми ДП здійснюється за заявою здобувача фахової передвищої освіти за довільною формою на ім'я завідувача відділення та узгодженою з керівником проекту. Корекція або зміна теми ДП допускається, як виняток, після проходження студентом переддипломної практики та захисту звіту за її результатами упродовж одного тижня.

До кожного керівника дипломного проектування може бути закріплено не більше восьми студентів.

Завдання на дипломні проекти розглядаються цикловими комісіями, підписуються керівником дипломного проектування і затверджуються головою циклової комісії.

У завданні визначені:

✓ тема дипломного проекту та наказ, яким вона затверджена (вписується після отримання наказу навчальної частини);

✓ термін здачі здобувачем фахової передвищої освіти закінченого проекту, який встановлюється з урахуванням часу, необхідного для отримання відгуку керівника, візи завідувача відділенням про допуск до захисту, рецензії на ДП та подання завідувачу відділенням не пізніше, ніж за два дні до захисту;

✓ перелік питань, які повинні бути розроблені: вказуються конкретні завдання з окремих частин проекту (основної, спеціальної, економічної, охорони праці та навколишнього середовища та інших (за необхідності), послідовність та зміст яких визначають фактично програму дій дипломника та майбутню структуру пояснювальної записки);

✓ перелік графічного (ілюстративного) матеріалу - визначає креслення, діаграми, малюнки, плакати тощо, які є обов'язковими для виконання в цьому проекті.

Завдання підписується керівником ДП, який несе відповідальність за реальність виконання та збалансованість його обсягу часом, відведеним на дипломне проектування, а також здобувачем фахової передвищої освіти, який своїм підписом засвідчує дату отримання завдання для виконання. Завдання є необхідною складовою пояснювальної записки. Внесення до нього суттєвих змін допускається, як виняток, рішенням ЦК на прохання керівника ДП тільки протягом тижня від початку дипломного проектування.

Перед від'їздом на переддипломну практику здобувачам фахової передвищої освіти необхідно взяти завдання у керівника дипломного проектування і вивчити в нього, які необхідно зібрати вихідні дані для

дипломного проєкту. Отримавши завдання, здобувач фахової передвищої освіти повинен погодити з консультантами окремих розділів (охорона праці, екологія, техніко-економічні розрахунки) перелік матеріалів, які необхідно додатково зібрати під час проходження переддипломної практики для виконання дипломного проєкту. Переддипломну практику слід частково або повністю проходити на об'єктах, що відповідають темі дипломного проєкту. Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти повинні детально вивчити свої об'єкти проєктування, ознайомитися з технічною документацією, техніко-економічними показниками, організацією виробництва і технікою безпеки.

Дипломний проєкт складається з пояснювальної записки та обов'язкового графічного матеріалу (креслень). Крім того, під час захисту може використовуватись додатково демонстраційний матеріал в графічному (на папері, плівках), електронному (відеоматеріали, мультимедіа, презентації тощо) або натурному (моделі, макети, зразки виробів тощо) вигляді. Орієнтовний обсяг дипломних проєктів складає:

✓ пояснювальна записка - 40-50 сторінок в друкованому вигляді та 60-80 сторінок рукописом;

✓ обов'язковий графічний (ілюстративний) матеріал - не менше 3-х аркушів креслень (плакатів) формату А1.

Пояснювальна записка має бути написана чітко від руки чорнилом, тушшю або кульковою ручкою чорного кольору, чи надрукована на одному боці аркуша формату А4.

Пояснювальна записка до дипломного проєкту повинна бути викладена у стислій та чіткій формі розкривати творчий задум проєкту, містити аналіз сучасного стану проблеми, методів вирішення завдань проєкту, обґрунтування їх оптимальності, методики та результати розрахунків і висновки з них; містити необхідні ілюстрації, ескізи, графіки, діаграми, таблиці, схеми, малюнки та ін. У ній мають бути відсутні загальновідомі положення, зайві описи, виведення складних формул тощо. Текст пояснювальної записки складається державною мовою в друкованому вигляді відповідно до основних положень стандарту Мирогощанського аграрного фахового коледжу.

Структура пояснювальної записки умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина: титульний аркуш, завдання на дипломне проєктування, зміст, вступ.

Основна частина, розділи, які розкривають основний зміст проєкту відповідно до переліку питань, наданих у завданні на дипломне проєктування; техніко-економічне обґрунтування та питання організації виробництва; питання охорони праці, техніки безпеки, екології та охорони навколишнього середовища тощо: закінчення (загальні висновки); перелік посилань.

Вступ повинен відображати актуальність і новизну проєкту та містити:

✓ обґрунтування необхідності нової розробки або удосконалення (модернізації) існуючого об'єкта проєктування на основі аналізу сучасного стану проблеми за даними вітчизняної та зарубіжної науково-технічної літератури;

- ✓ обґрунтування основних проєктних рішень або напрямків досліджень. Основна частина пояснювальної записки повинна включати:
- ✓ розробку вимог до характеристик об'єкта проєктування;
- ✓ вибір і обґрунтування оптимальності технічних рішень;
- ✓ вибір та обґрунтування можливих варіантів технічної реалізації та методів розрахунків параметрів елементів (електричних схем, механічних елементів на міцність та ін.);

- ✓ техніко-економічне обґрунтування дипломного проєкту, розрахунок економічного ефекту;

- ✓ пропозиції та заходи щодо забезпечення охорони праці, техніки безпеки, охорони довкілля;

- ✓ загальні висновки щодо відповідності отриманих результатів завданню на дипломне проєктування та висунутим вимогам, можливість впровадження або застосування результатів.

Окремі розділи також можуть закінчуватися конкретними висновками.

До додатків виносять:

- ✓ технічне завдання на ДП;

- ✓ відомість дипломного проєкту;

- ✓ специфікації;

- ✓ інші матеріали, які допомагають повніше і докладніше розкрити задум та шляхи реалізації проєкту.

Рецензування дипломних проєктів.

Рецензенти дипломних проєктів призначаються директором коледжу з числа досвідчених інженерів або викладачів спеціальних дисциплін, за поданням завідувача відділення.

Рецензія повинна вміщувати:

- ✓ висновок про відповідність змісту дипломного проєкту завданню на проєктування;

- ✓ характеристику виконання кожного розділу проєкту, використання випускником останніх досягнень науки та техніки, глибини економічних обґрунтувань, прийнятих у проєкті рішень;

- ✓ перелік позитивних якостей дипломного проєкту та основних його недоліків, якщо вони мають місце;

- ✓ оцінку якості виконання графічної частини.

Дипломник повинен бути ознайомлений зі змістом рецензії не пізніше ніж за день до початку захисту проєкту. Внесення виправлень і доповнень після отримання рецензії не допускається (усі пояснення щодо зауважень рецензента даються усно на засідання ЕК при захисті проєкту).

Порядок допуску дипломних проєктів до захисту.

До захисту в ЕК допускаються дипломні проєкти, теми яких затверджені наказом директора, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій (вказівок), що підтверджено підписами керівника та консультантів проєкту та наявністю відгуку керівника ДП і рецензії.

Допуск до захисту ДП у ЕК здійснюється завідувачем відділення, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище або підсумків попереднього захисту проекту, якщо це оформлено відповідним протоколом засідання ЦК. Допуск підтверджується візою завідувача відділення на титульному аркуші пояснювальної записки. Списки здобувачів фахової передвищої освіти, допущених до захисту, затверджуються директором коледжу. Проекти, в яких виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог державних стандартів, до захисту в ЕК не допускаються. Рішення про це приймається на засіданні ЦК, витяг з протоколу якого разом зі службовою запискою завідувача відділення подаються директору для підготовки матеріалів до наказу про відрахування студента.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ ДИПЛОМНИХ ПРОЄКТІВ

Атестація випускників закладів фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до Закону України "Про фахову передвищу освіту", Стандартів фахової передвищої освіти із відповідних спеціальностей та Положення про організацію освітнього процесу в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі.

Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової загальної середньої освіти допускаються до атестації в разі проходження державної підсумкової атестації за курс профільної середньої освіти з середнім, достатнім або високим рівнем навчальних досягнень з кожного навчального предмета.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти може здійснюватися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту з спеціальностей, з яких здійснюється підготовка за професіями, для яких запроваджено додаткове регулювання.

Форма атестації визначається навчальним планом.

На екзаменаційну комісію покладаються:

✓ здійснення відкритої і гласної атестації здобувачів фахової передвищої освіти і встановлення відповідності засвоєних здобувачами фахової передвищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів фахової передвищої освіти;

✓ прийняття рішення про присудження здобувачам освіти, які продемонстрували відповідність результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та присвоєння відповідної кваліфікації з видачею диплома (диплома з відзнакою);

✓ аналіз якості освітньої діяльності та якості освіти, отриманої випускниками, та розробка пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців за відповідною спеціальністю (освітньо-професійною програмою).

Порядок комплектування екзаменаційної комісії, обов'язки голови, членів та секретаря екзаменаційної комісії здійснюється відповідно до

Положення про екзаменаційну комісію в Мирогощанському аграрному фаховому коледжі.

Захист дипломних проєктів проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу.

Екзаменаційна комісія створюється щороку як єдина для усіх форм навчання у складі голови та членів екзаменаційної комісії з кожної спеціальності. Залежно від кількості випускників та кількості освітньо-професійних програм можливе створення декількох екзаменаційних комісій з одної спеціальності.

Списки голів екзаменаційних комісій зі встановлення відповідності результатів навчання вимогам освітньо-професійної програми освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та присвоєння відповідної кваліфікації затверджуються директором коледжу

Розклад роботи кожної екзаменаційної комісії, узгоджений з головою екзаменаційної комісії, готується відповідним завідувачем відділенням, затверджується директором коледжу не пізніше ніж за місяць до початку проведення захисту дипломних проєктів (робіт) і доводиться до відома здобувачів фахової передвищої освіти.

Здобувачем фахової передвищої освіти на захист подаються:

- ✓ пояснювальна записка проєкту;
- ✓ графічна частина;
- ✓ ілюстрований матеріал (плакати, фотографії, первинні матеріали експериментів тощо);
- ✓ фактичний матеріал (макети, моделі, натуральні зразки, лабораторні стенди);
- ✓ індивідуальний навчальний план.

Захист дипломного проєкту (роботи) здійснюється як у коледжі, так і на підприємствах, установах та організаціях різних форм власності, для яких тематика дипломних проєктів (робіт), поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну значущість. У цьому випадку виїзне засідання екзаменаційної комісії оформлюється так, як і засідання, що проводиться у коледжі.

На кожне засідання екзаменаційної комісії призначається не більше 12 дипломників. Бажано, щоб протягом одного засідання ЕК заслуховувались 3-4 проєкти, рецензовані одним рецензентом, це полегшило б можливість залучення рецензентів до роботи в екзаменаційній комісії.

Комплексна тема дипломного проєкту, яка виконується декількома дипломниками, захищається учасниками цього проєкту протягом одного засідання екзаменаційної комісії.

На захист дипломного проєкту здобувач фахової передвищої освіти готує доповідь, вона може мати довільну форму і за часом не повинна перевищувати 20 хвилин.

В доповіді повинно бути відображено:

- ✓ актуальність теми проєкту
- ✓ основні задачі дипломного проєкту:
- ✓ характеристика об'єкту проєктування;

- ✓ методика, обґрунтування і основні результати рішень по головних розділах проєкту;
- ✓ техніко-економічні показники проєкту;
- ✓ висновок.

В ході доповіді необхідно дати пояснення по всіх аркушах графічної частини проєкту. Ці пояснення необхідно пов'язати з викладенням розділу, до якого відноситься даний аркуш.

Після доповіді секретарем або одним із членів екзаменаційної комісії оголошується відгук керівника проєкту і рецензія, а також надається слово дипломнику для відповіді на зауваження рецензента. Після цього здобувач фахової передвищої освіти задають питання члени екзаменаційної комісії і присутні на захисті.

Хід захисту фіксується в протоколі екзаменаційної комісії.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку результатів захисту дипломних проєктів (робіт), а також про видачу випускникам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення коледжу, присудження освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та присвоєння відповідної кваліфікації приймається після кожного засідання, у присутності виключно членів комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голова екзаменаційної комісії має вирішальний голос. Оцінки виставляє кожен член екзаменаційної комісії, а голова підсумовує їх результати по кожному здобувачу фахової передвищої освіти.

У випадках, коли здобувач фахової передвищої освіти, який отримав незадовільну оцінку при захисті дипломного проєкту (роботи), відраховується з коледжу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У випадках, коли захист дипломного проєкту (роботи) визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач фахової передвищої освіти подати на повторний захист той самий проєкт з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною цикловою комісією.

Здобувач фахової передвищої освіти, який не захистив дипломний проєкт (роботу) з поважної причини (документально підтвердженої), директором може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи екзаменаційної комісії із захисту дипломного проєкту (роботи) відповідно, але не більше, ніж на один рік.

Всі засідання екзаменаційної комісії протоколюються. У протоколи вносяться оцінки, одержані при захисті дипломного проєкту, записуються питання, що ставились, особливі думки членів комісії, вказується здобутий освітній рівень (кваліфікація), а також, який державний документ про освіту (кваліфікацію) (з відзнакою чи без відзнаки) видається здобувачу фахової передвищої освіти, що закінчив коледж.

Протоколи підписують голова та члени екзаменаційної комісії, які брали участь у засіданні. Протоколи зберігаються у коледжі протягом встановленого терміну.

Результати захисту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно» і оголошуються наприкінці засідання екзаменаційної комісії.

Критерії оцінки захисту дипломних проєктів

Оцінка «5» (відмінно)

Здобувач фахової передвищої освіти повністю висвітлює зміст матеріалу з установленого питання або проблеми; чітко уявляє зміст матеріалу, вільно володіє спеціальними термінами; технічно грамотно ілюструє відповідь схемами, ескізами, кресленнями; вільно читає принципіві, монтажні схеми; послідовно викладає матеріал, застосовує довідники, нормативні документи; впевнено і правильно застосовує одержані знання з даної дисципліни і суміжних дисциплін для вирішення практичних завдань; володіє вільно українською мовою, не робить граматичних помилок.

Оцінка «4» (добре)

Здобувач фахової передвищої освіти розкриває основний зміст матеріалу; точно використовує спеціальні терміни, не допускає грубих граматичних помилок, роботу виконує чисто, акуратно; схеми, ескізи креслення виконує відповідно до в ДСТУ, вільно читає креслення, схеми; можливі у відповідях одна-дві неточності в термінології, другорядних висновках, помилки в арифметичних підрахунках, які не змінюють суті одержаних результатів.

Оцінка «3» (задовільно)

Здобувач фахової передвищої освіти зміст питання розкриває частково, не завжди послідовно; не пов'язує свої відповіді з раніше одержаними з предмета і суміжних дисциплін; читає схеми, але допускає окремі помилки; відповіді неповні, але суть питання в цілому висвітлена; для вирішення практичних завдань застосовує одержані знання з деякими труднощами; у виконанні схем, ескізів, креслень допускаються граматичні помилки; у спеціальній термінології допускає помилки, слабо володіє технікою обчислень.

Оцінка «2» (незадовільно)

Здобувач фахової передвищої освіти не висвітлює основного змісту питання; допускає грубі помилки в обчисленнях і кінцевих висновках; читає схеми, креслення з грубими помилками, слабо володіє спеціальною термінологією; текстовий матеріал має значну кількість помилок, є велике число виправлень, слабо володіє мовою викладу матеріалу.